

PROGRAMACIÓN DOCENTE DE INSTRUMENTO (I-VIII) (Tuba)
 CONSERVATORIO SUPERIOR DE MÚSICA DE A CORUÑA
 TÍTULO SUPERIOR DE MÚSICA (ENSINANZAS REGULADAS POLO Decreto 163/2015, do 29 de outubro)
 CURSO 2023/24

1. IDENTIFICACIÓN E CONTEXTUALIZACIÓN											
DISCIPLINA INSTRUMENTO (I-VIII)											
ESPECIALIDADE:	INTERPRETACIÓN							ITINERARIOS:	TUBA		
CARÁCTER:	MATERIA OBRIGATORIA ESPECIFICA							TIPO DE CLASE:	INDIVIDUAL		
DEPARTAMENTO:	VENTO-METAL							XEFE DE DPTO.:	GONZALO SÁNCHEZ GARCÍA		
CURSOS	1º curso	2º curso	3º curso	4º curso	COORDINADOR/A DA DISCIPLINA:				JAVIER MONTEAGUDO MAÑAS		
CUADRIMESTRES	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	Horas de clase semanais:	1.5h	
ECTS/CUAD.	9	9	9	9	10	10	10	12	Observacións:		
DOCENTE:	NOME E APELIDOS							EMAIL/TEL/WEB	TITORÍA		
	JAVIER MONTEAGUDO MAÑAS							j.monteagudo@edu.xunta.gal	VENRES 10H-11H		

2. DESCRIPTOR E COMPETENCIAS	
DESCRITOR: Desenvolvemento e perfeccionamento das capacidades artísticas, expresivas e técnicas do instrumento, así como dos hábitos de estudo. Coñecemento dos diferentes criterios interpretativos que conduzan a interpretación do repertorio máis representativo con valoración crítica, estilo propio e madurez creativa, así como a súa aplicación práctica na interpretación en público.	
COÑECEMENTOS PREVIOS: Os requiridos na proba de acceso ao grao superior, e para cuadrimestres diferentes ao primeiro, coñecementos do cuadrimestre anterior.	
RELACIÓN CON OUTRAS DISCIPLINAS: Dado o seu carácter eminentemente práctico, a sinerxía principal dáse coa disciplina de <i>Repertorio con Piano</i> acompañante sendo inherente á súa esencia e existencia. Débese considerar tamén a estratexia de intentar relacionar, dentro do posible, o contido propio da materia coa anteriormente mencionada e coa de <i>Música de Cámara</i> , permitindo que as tres se poidan complementar, sen eludir a formación básica musical que ofrecen as materias teóricas que completan o Plan de Estudos (Harmonía, Análise, Historia, etc.)	
COMPETENCIAS TRANSVERSAIS:	T1, T2, T3, T6, T13, T15, T17
COMPETENCIAS XERAIS:	X1, X3, X6, X8, X11, X13, X21, X24
COMPETENCIAS ESPECÍFICAS:	E11, E12, E14, E15, E16, E10
Ver a lista e descrición de competencias no Decreto 163/2015, do 29 de outubro	

3. OBXECTIVOS	
DESCRICIÓN	COMPETENCIAS RELACIONADAS
1. Adquirir e desenvolver as estratexias oportunas de maneira que o alumnado sexa consciente das súas propias capacidades a fin de trazarse metas susceptibles de ser alcanzadas.	Todas as competencias recollidas neste documento están relacionadas con todos os obxectivos aquí

2. Consolidar hábitos positivos de estudo que fomenten valores como o traballo, a disciplina e a autocrítica como base para unha formación de calidade.	reflectidos.
3. Desenvolver a técnica, establecendo hábitos positivos que outorguen control sobre a calidade sonora, emisión do son, articulación, rexistro, dinámicas e afinación, e poder utilízalos con autonomía.	
4. Desenvolver conexións entre o repertorio que se interpreta e os coñecementos doutras áreas do ámbito musical tales como a análise, a historia, a harmonía e o arte en xeral.	
5. Adquirir ou reforzar coñecementos psicofísicos que reforcen as habilidades técnicas en desenvolvemento, como os mecanismos de respiración, intrínsecas á produción do son.	
6. Asimilar a interpretación en público como un elemento positivo a fin de adquirir autocontrol no escenario, poñendo en práctica diferentes técnicas que axuden na concentración e a preparación mental.	
7. Interpretar con rigor estilístico repertorio de diferentes épocas e estilos, adecuado ao propio nivel técnico e fundamentado en coñecementos teóricos.	
8. Potenciar a práctica da lectura a primeira vista a fin de utilizala no coñecemento de novo repertorio, así como da improvisación para o fomento da imaxinación e creatividade propias.	
9. Coñecer e aplicar unha adecuada educación corporal, as súas aplicacións e os seus beneficios na aprendizaxe e interpretación instrumental.	
10. Estimular a memoria, base da aprendizaxe, a través das ferramentas pertinentes e o desenvolvemento constante da devandita capacidade.	

4. CONTIDOS		
TEMAS	DESCRITOR DE SUBTEMAS	SESIÓNS POR CUADRIMESTRE
Fundamentos técnicos xenerais do instrumento.	<ul style="list-style-type: none"> Entendemento e aplicación do concepto fundamental <i>Song and Wind</i> (Arnold Jacobs). Comprensión do funcionamento básico dos instrumentos de vento-metal: aire e vibración. Práctica de exercicios que permitan desenvolver a función dos elementos anteriores. Comprensión do funcionamento básico corporal na práctica musical có instrumento. Práctica de exercicios relacionados coa relaxación e o control do corpo a través dunha correcta actitude mental. Perfeccionamento da educación auditiva e práctica de exercicios que permitan desenvolver a afinación, tanto individual como en conxunto. Perfeccionamento de todos os aspectos técnicos relacionados có instrumento principal. Práctica e perfeccionamento da lectura a primeira vista. Práctica de conceptos técnicos sobre o material bibliográfico (métodos e estudos). 	16
Interpretación de obras de tipo solista.	<ul style="list-style-type: none"> Perfeccionamento das capacidades artística e musical que permitan abordar a interpretación pública dun repertorio. Definición dun estilo propio como intérprete e unha madurez creativa sobre unha base crítica e fielmente documentada. Desenvolvemento da capacidade de memorizar unha o varias obras do repertorio esixido. 	16
Investigación e teoría aplicada.	<ul style="list-style-type: none"> Lectura e aplicación do corpus bibliográfico recomendado. Análise musical do repertorio interpretado. Documentación histórico-musical e a súa aplicación. 	16

	• Traballo escrito e exposición oral (<i>Tuba Talk</i>).	
TOTAL SESIÓNS POR CUADRIMESTRE:		16

5. PLANIFICACIÓN DOCENTE E METODOLOXÍA			
CUADRIMESTRE: I-IV			
TIPO DE ACTIVIDADE E DESCRICIÓN	HORAS PRESENCIAIS	HORAS NON PRESENCIAIS	TOTAL HORAS
Actividades introdutorias	1		1
Probas da avaliación	1		1
Clases práctico-teóricas	21		21
Práctica individual		208	208
Lectura da bibliografía, documentación e preparación de traballos		10	10
Audicións e concertos	4		4
Clase colectiva	19		19
Exposición de traballos	1		1
Actividades complementarias		5	5
TOTAL HORAS:			270

CUADRIMESTRE: V-VII			
TIPO DE ACTIVIDADE E DESCRICIÓN	HORAS PRESENCIAIS	HORAS NON PRESENCIAIS	TOTAL HORAS
Actividades introdutorias	1		1
Probas da avaliación	1		1
Clases práctico-teóricas	21		21
Práctica individual		228	228
Lectura da bibliografía, documentación e preparación de traballos		20	20
Audicións e concertos	4		4
Clase colectiva	19		19
Exposición de traballos	1		1
Actividades complementarias		5	5
TOTAL HORAS:			300

CUADRIMESTRE: VIII			
TIPO DE ACTIVIDADE E DESCRICIÓN	HORAS PRESENCIAIS	HORAS NON PRESENCIAIS	TOTAL HORAS
Actividades introdutorias	1		1
Probas da avaliación	1		1
Clases práctico-teóricas	21		21
Práctica individual		278	278
Lectura da bibliografía, documentación e preparación de traballos		30	30
Audicións e concertos	4		4

Clase colectiva	19		19
Exposición de traballos	1		1
Actividades complementarias		5	5
TOTAL HORAS:			360

6. AVALIACIÓN			
FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS	PONDERACIÓN
6.1. CONVOCATORIA ORDINARIA			
6.1.1 AVALIACIÓN ORDINARIA (CON AVALIACIÓN CONTINUA)			
Control do traballo presencial e rendemento na aula. <i>Realizarase a través da observación directa, das gravacións audiovisuais rexistradas durante as clases e dos comentarios recollidos no caderno individual do alumno.</i>	<ul style="list-style-type: none"> Amosar autonomía progresivamente maior na resolución de problemas técnicos, interpretativos e musicais. Disciplina no estudo persoal semanal e práctica das estratexias de aprendizaxe recomendadas para mellorar nas dificultades. Amosar dominio técnico do instrumento na execución de exercicios, estudos e obras esixidas sen desligar os aspectos técnicos dos musicais e artísticos. Amosar dominio da bibliografía e discografía recomendadas. 	EI1, EI5, EI6, EI10, X1, X3, X6, X8, T1, T2, T3, EI4, EI5, EI6, EI10	40%
Audicións públicas e presentacións. <i>Realizarase a través da observación directa, das gravacións audiovisuais rexistradas e dos datos recollidos nas rúbricas de avaliación.</i>	<ul style="list-style-type: none"> Interpretación pública do repertorio acordado e traballado, amosando o dominio técnico e interpretativo esixido para o instrumento e nivel (4 audicións/cuadrimestre) Auto-avaliación da actuación cun comentario escrito ou oral. <i>Tuba Talk</i>: traballo escrito e máis exposición (1/cuadrimestre). 	T1, T2, T3, X6, X8, X11, X13, X21, X24, EI4, EI5, EI6, EI10	40%
Conduta. <i>Realizarase a través da observación directa e dos datos recollidos nas rúbricas de avaliación.</i>	<ul style="list-style-type: none"> Asistencia e participación activa nas clases individuais e colectivas. Auto-seguimento no diario de clase e organización do traballo individual despois das sesións presenciais. Actitude, motivación por mellorar e compromiso persoal e profesional: auto-avaliación. Amosar pensamento crítico, valores, habilidades sociais e integración no resto da aula e do centro educativo. Actividades complementarias. 	T1, T2, T3, T4, T6, T8, T11, T13, T14, T15, T16, T17; X2, X10, X16, X24, X26; E2, E6, E10	20%
6.1.2. AVALIACIÓN ORDINARIA (ADIANTO DE CONVOCATORIA-EXAME DECEMBRO)			
Control do traballo presencial e rendemento na aula. <i>Realizarase a través da observación directa, das gravacións audiovisuais rexistradas durante as clases e dos comentarios recollidos no caderno individual do alumno.</i>	<ul style="list-style-type: none"> Amosar autonomía progresivamente maior na resolución de problemas técnicos, interpretativos e musicais. Desenvolvemento e práctica das estratexias de aprendizaxe recomendadas. Organización do traballo individual despois das sesións presenciais. Disciplina no estudo persoal semanal. Ter unha auto-imaxe axustada á realidade e unha forte motivación por mellorar. Utilización das ferramentas aconselladas para seguir unha aprendizaxe autónoma. 	EI1, EI5, EI6, EI10, X1, X3, X6, X8, T1, T2, T3, EI4, EI5, EI6, EI10	20%

	<ul style="list-style-type: none"> Amosar dominio técnico do instrumento na execución de exercicios, estudos e obras sen desligar os aspectos técnicos dos musicais e artísticos. 		
Audicións públicas. <i>Realízase a través da observación directa, das gravacións audiovisuais rexistradas e dos datos recollidos nas rúbricas de avaliación.</i>	<ul style="list-style-type: none"> Interpretación pública do repertorio acordado e traballado, amosando o dominio técnico e interpretativo esixido para o instrumento e nivel. Auto-avaliación da actuación cun comentario escrito ou oral. 	Todas as competencias recollidas neste documento	60%
Conduto. <i>Realízase a través da observación directa e dos datos recollidos nas rúbricas de avaliación.</i>	<ul style="list-style-type: none"> Asistencia e participación activa nas clases individuais e colectivas. Auto-seguimento no diario de clase e organización do traballo individual despois das sesións presenciais. Actitude, motivación por mellorar e compromiso persoal e profesional: auto-avaliación. Amosar pensamento crítico, valores, habilidades sociais e integración no resto da aula e do centro educativo. Actividades complementarias. 	T1, T2, T3, T4, T6, T8, T11, T13, T14, T15, T16, T17; X2, X10, X16, X24, X26; E2, E6, E10	20%
6.1.3. AVALIACIÓN ALTERNATIVA (PERDA AVALIACIÓN CONTINUA) <i>(con máis de 3 faltas o alumno perde a avaliación continua)</i>			
Audición pública e exame. <i>Realízase a través da observación directa, das gravacións audiovisuais rexistradas durante as clases e dos comentarios recollidos no caderno individual do alumno e nas rúbricas de avaliación.</i>	<ul style="list-style-type: none"> Interpretación pública do repertorio acordado, amosando o dominio técnico e interpretativo esixido do instrumento e nivel. Auto-avaliación da actuación cun comentario escrito ou oral. Exame teórico-práctico dos aspectos técnicos e coñecementos musicais esixidos. 	Todas as competencias recollidas neste documento	100%
6.2. CONVOCATORIA EXTRAORDINARIA			
Audición pública e exame. <i>Realízase a través das gravacións audiovisuais rexistradas durante a proba (adución/exame) e dos comentarios recollidos nas rúbricas de avaliación.</i>	<ul style="list-style-type: none"> Interpretación pública do repertorio esixido, amosando o dominio técnico e interpretativo propio do instrumento e nivel. Auto-avaliación da actuación cun comentario escrito ou oral. Exame teórico-práctico dos aspectos técnicos e coñecementos musicais esixidos. 	Todas as competencias recollidas neste documento	100%
Observacións: <ul style="list-style-type: none"> Durante o cuadrimestre poderá esixirse gravacións de obras ou de movementos traballados có obxectivo de levar un control máis axustado do proceso da aprendizaxe, como tamén a revisión do diario de clase. As actividades complementarias inclúen clases maxistras, participación en concertos e concursos, asistencia a actividades culturais organizadas polo departamento/centro, formación interdisciplinaria, etc. Como estas actividades pódense levar a cabo fora do centro e do horario lectivo, non serán obrigatorias, mais si tidas en conta para a avaliación final. 			
SISTEMA DE CUALIFICACIÓN			

Cualificarase en función da seguinte escala numérica de 0 a 10, con expresión de un decimal, á que poderá engadirse a súa correspondente cualificación cualitativa (Orde do 21 de novembro de 2016, Artigo 31):

- 0-4,9: Suspenso
- 5,0-6,9: Aprobado
- 7,00-8,9: Notable
- 9,00-10: Sobresaliente

A Mención de “Matrícula de Honra” poderá ser outorgada a alumnos ou alumnas que obteñan unha cualificación igual ou superior a 9,0. O seu número non poderá exceder o 20% de alumnos/as matriculados/as nunha materia no correspondente curso académico, non sendo que o número de alumnos/as matriculados/as sexa inferior a 20, caso en que se poderá conceder unha soa matrícula de honra.

Para a obtención da matrícula de honra, en caso de haber máis aspirantes que número de matrículas a outorgar, realizarase unha proba específica que consistirá en tres lecturas a primeira vista e tres transportes, e será xulgada, polo menos, por tres membros do departamento.

7. ALUMNADO CON NECESIDADES EDUCATIVAS ESPECIAIS*

DESCRIPCIÓN	CRITERIOS E PAUTAS
-	-

* No presente curso non hai alumnado da disciplina con necesidades educativas especiais

8. BIBLIOGRAFÍA, MATERIAIS E DOCUMENTOS

	8. BIBLIOGRAFÍA, MATERIAIS E DOCUMENTOS	
Métodos e estudos	TUBA BAIXA E CONTRABAIXA: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Arban, J.B.: Método completo para trompeta. ▪ Blazhevich, V.: 70 studies for BB flat tuba ▪ Blazhevich, V.: Tuba Interpretations ▪ Bobo, R.: Mastering the tuba ▪ Borgdogni, M.: 43 Bel canto studies for tuba ▪ Clarke, H.L.: Estudios de técnica para trompeta ▪ Grigoriev, B.: 78 Studies for tuba ▪ Stamp, J.: Warm-ups and studies ▪ Tyrell, H.W.: 40 Advanced studies for Bb bass ▪ Vasiliev, S.: 24 melodious etudes for tuba 	TUBA TENOR: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Arban, J.B.: Método completo para trompeta. ▪ Bitsch, M.: Vingt Études pour trompette ▪ Chariler, T.: 36 Etudes ▪ Clarke, H.L.: Estudios de técnica para trompeta. ▪ Stamp, J.: Warm-ups and studies ▪ Thibaud, P.: Douze Etudes de Vitruosité pour trompette ▪ Tomassi, H.: 6 Études pour trompette ▪ Vizzutti, A.: Trumpet method. Book one
Obras e concertos	TUBA BAIXA E CONTRABAIXA: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Arutiunian, A: Concerto for tuba and orchestra ▪ Bach, J.S.: Suite para cello ▪ Bozza, E: Concertino pour tuba en ut et orchestre ▪ Brahms, J: Vier ernste Gesänge ▪ Broughton, Bruce: Mosey, for tuba and piano ▪ Broughton, Bruce: Sonata for tuba and piano ▪ Eccless, Henry: Sonate pour violon seule et la basse ▪ Ewazen, E: Concerto for tuba ▪ Ellerby, Martin: Tuba concerto ▪ Gregson, E: Alarum, for tuba solo ▪ Gregson, E: Tuba Concerto ▪ Gubaidulina, Sofia: Lamento, for tuba and piano ▪ Hindemith, P: Sonate para tuba ▪ Holmboe, Vagn: Concerto per tuba ▪ Holmboe, Vagn: Sonata ▪ Jevtic, I: Concerto for tuba and symphony orchestra ▪ Kagel, Mauricio: Mirum, for tuba 	TUBA TENOR: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Bowen, B.: Euphonium Music ▪ Cosma, V.: Euphonium Conceto ▪ Curnow, J. Symphonic Variants ▪ Deddos, F.: Rabecando ▪ Gillingham, D.: Blue Lake Fantasies ▪ Goland: Euphonium Concerto ▪ Grady, M.T.: Soliloquy ▪ Horovitz, J.: Euphonium Concerto ▪ Pascual-Vilaplana, J.R.: Brass and wines ▪ Ponchielli, A.: Concerto for Euphonium ▪ Stevens, J.: Soliloquies ▪ Vizzutti, A.: Cascades ▪ Wiggins, C.: Soliloquy ▪ Yuste, M.: Solo de Concurso

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Kellaway, Roger: Songs of Ascent, for tuba and orchestra ▪ Koch, E: Concerto for tuba and strings ▪ Koetsier, J: Concertino für tuba und streichorchester ▪ Lebedjew, A: Konzert Nr. 1, für Tuba und Orchester ▪ Linkola, J: Concerto for tuba and orchestra ▪ Lundquist, T.I: Landscape, for tuba and strings ▪ Madsen, Trygve: Sonata for tuba and piano ▪ Masson, Askill: Boreas, for tuba solo ▪ Monti, V: Czardas ▪ Nørholm, Ib: Tea for tuba ▪ Penderecki, K: Capriccio, for tuba solo ▪ Persichetti, V: Serenade No.12, for tuba solo ▪ Plog, A.: Three miniatures for tuba and wind ensemble ▪ Raum, E: Sweet dances, solo tuba ▪ Russell, Armand: Suite concertante for tuba and woodwind quintet ▪ Schmidt, Ole: Concerto for tuba and orchestra ▪ Siekmann, Frank H: Parable, tuba and piano ▪ Stevens, John: Remembrance for tuba alone ▪ Stevens, John: Salve Venere, Salve Marte, for solo tuba ▪ Strukow, V: Concerto for tuba and orchestra ▪ Strukow, V: Elégie, für tuba und klavier ▪ Sturzenegger, K: Tuba mirum spargens sonum. ▪ Szentpali, R: Ballade, solo tuba and string quartet ▪ Szentpali, R: Concerto for solo tuba and orchestra ▪ Wilhelm, R: Concertino for tuba ▪ Williams, R.V.: Concerto for bass tuba and orchestra 	
Lecturas e materiais de consulta	<ul style="list-style-type: none"> – Bevan, C. (1978): <i>The Tuba Family</i>. Faber and Faber – Bone L.I.E. y Paull, E. (2007): <i>Guide to the Euphonium Repertoire: The Euphonium Source Book</i>. Indiana University Press – Castellanos, N. (2022): <i>Neurociencia del cuerpo</i>. Editorial Kaidós – Frederiksen, B. (1996): <i>Arnold Jacobs: Song and Wind</i>. WindSong Press Limited – García, R. (2015): <i>Técnica Alexander para músicos</i>. Ediciones Robinbook – Gould, M. (2021): <i>Gould on Music</i>. Victoria, Canadá: qPress Music Publishing – Green, B. (1986): <i>The Inner Game of Music</i>. New York: EEUU: Bantam dell – Greene, D. (2002): <i>Performance Success</i>. New York, EE.UU: Routledge – Herbert, T. y Wallace, J.: <i>Brass Instruments</i>. Cambridge University Press – Klickstein, G. (1977): <i>The Musician's Way: A Guide to Practice, Performance and Wellness</i>. Oxford University Press – Mason, J. K: <i>The Tuba Handbook</i>. Ontario, Canadá: Sonate Publications – Morris, R. W. y Perantoni, D. (2006): <i>Guide to the Tuba Repertoire: The New Tuba Source Book</i>. Indiana University Press – Nelson, B. (2006): <i>Also Sprach Arnold Jacobs. A developmental guide for brass wind musicians</i>. Mindelheim – Ruiz, H. (2020): <i>Aprendiendo a aprender</i>. Vergara Editorial. – Steenstrup, K. (2004): <i>Teaching Brass</i>. The Royal Academy of Music Publisher – Steenstrup, K. (2016): <i>Blow your mind</i>. The Royal Academy of Music Publisher – Wooten, V. (2009): <i>La lección de música</i>. Editorial Almuzara 	
Observacións: <ul style="list-style-type: none"> - Os estudos e as obras aquí marcadas son orientadoras e poden engadirse o cambiarse por outras de nivel similar, previa solicitude do alumnado e co visto bo do profesor, na persecución do obxectivo marcado. - O mesmo tempo, tanto os estudos como as obras non que teñen unha data referenciada, polo que irán sendo fixadas segundo o traballo realizado durante o cuadrimestre. Porén, marcarase unha data de presentación en 		

clase ou audición.

9. OBSERVACIÓNS XENERAIS

- O titulado superior en música, especialidade de interpretación, deberá ser un profesional cualificado cun dominio completo das técnicas de interpretación do instrumento e o seu repertorio, e se é o caso, de instrumentos complementarios.
- Deberá estar preparado para exercer un labor interpretativo de alto nivel de acordo coas características da súa modalidade e especialización, tanto no papel de solista coma formando parte dun conxunto, así como, se é o caso, na súa condición de intérprete acompañante de música e de danza. Deberá coñecer as características técnicas e acústicas do seu instrumento, aprofundando no seu desenvolvemento histórico.
- Deberá ter formación para o exercicio da análise e do pensamento musical, e dispoñer dunha sólida formación metodolóxica e humanística que lle axude na tarefa de investigación afín ao exercicio da súa profesión.